

Alicja Zakrzewska-Półtorak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

INNOWACYJNOŚĆ WYBRANYCH WOJEWÓDZTW W POLSCE W NOWEJ PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UNII EUROPEJSKIEJ

1. Wstęp

Celem opracowania jest przedstawienie i ocena działań wspierających innowacyjność, planowanych na lata 2007-2013, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w wybranych województwach (ze szczególnym uwzględnieniem dolnośląskiego). Pozostałe województwa poddane analizie to: łódzkie, małopolskie, mazowieckie, pomorskie, śląskie i wielkopolskie. Województwa te zostały wybrane ze względu na ich znaczącą rolę w skali kraju (mierzoną np. udziałem w tworzeniu PKB), atrakcyjnością inwestycyjną oraz potencjał rozwojowy.

Pojęcie innowacji zostało wprowadzone i zdefiniowane w 1912 r. przez J.A. Schumpetera (zob. [Schumpeter 1960, s. 104]). Ogólnie można stwierdzić, że innowacje to „zmiany celowo wprowadzane przez człowieka [...], które polegają na zastępowaniu dotychczasowych stanów rzeczy innymi, ocenianymi dodatnio w świetle określonych kryteriów składających się na postęp” [Pietrasiński 1971, s. 9]. Natomiast innowacyjność to zdolność podmiotu do tworzenia bądź absorpcji innowacji, czyli nowych rozwiązań.

Innowacyjność regionu zależy od innowacyjności poszczególnych podmiotów zlokalizowanych na danym obszarze lub poza nim, działających na rzecz danego obszaru. Przy tym należy podkreślić, że zjawiska nie powinno się zawężać do sfery podmiotów komercyjnych. W kontekście występującej konkurencji między regionami o pozyskanie zasobów majątkowych, ludzkich i naturalnych (endo- i egzogenicznych) szczególnego znaczenia nabiera innowacyjność podmiotów zarządzających regionem, zlokalizowanymi w jego obrębie powiatami i gminami, jak również innowacyjność wszystkich pozostałych aktorów regionalnego i lokalnego życia społecznego i gospodarczego, w tym instytucji działających w sferze infrastruktury społecznej: podmiotów publicznych oraz należących do tzw. trzeciego sektora.

Współcześnie w teorii i praktyce wyróżnia się innowacje produktowe, procesowe oraz organizacyjne. Podział ten znajduje odzwierciedlenie m.in. w zapisach Unii Europejskiej, a co za tym idzie – w opracowanych przez nasz kraj programach operacyjnych, w ramach których mają być realizowane projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, przede wszystkim z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. W dalszej części opracowania analizie i ocenie zostaną poddane wybrane przedsięwzięcia mające na celu wspieranie innowacyjności Dolnego Śląska, zaplanowane do realizacji przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w latach 2007-2013. Przy czym w nowej perspektywie finansowej innowacyjność odgrywa dużo większą rolę przy wyborze projektów, niż to miało miejsce w latach wcześniejszych. Analiza ta została poprzedzona przedstawieniem pozycji wymienionych powyżej województw w zakresie wybranych czynników decydujących o ich konkurencyjności.

2. Pozycja wybranych regionów na tle kraju ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska

Innowacyjność regionu wpływa bezpośrednio na jego konkurencyjność w skali krajowej, międzynarodowej czy nawet globalnej. Klasyfikację polskich regionów ze względu na poziom rozwoju determinujący w znacznym stopniu ich konkurencyjność przedstawiono w tab. 1.

Wysokie pozycje ze względu na większość analizowanych cech zajmowały województwa: mazowieckie, śląskie i małopolskie. Region dolnośląski plasował się w większości przypadków na poziomie średnim, nie było kategorii, w której znalazłby się na poziomie niskim. Województwo wykazywało największe „braki” w zakresie liczby pracujących i gęstości dróg. Pozycję wysoką zajęło w odniesieniu do PKB, relatywnie wysoką w przypadku: gęstości zaludnienia, ludności miejskiej, sprzedaży produkcji przemysłowej oraz środków trwałych.

Analizując również wyniki innych rankingów, w których wykorzystuje się np. syntetyczne miary rozwoju czy atrakcyjności inwestycyjnej, konkurencyjności itp., można zauważyć, że dolnośląskie – obok województw (w kolejności alfabetycznej): małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego i wielkopolskiego – zajmowało wysokie lokaty w skali kraju.

Według danych GUS-u województwo dolnośląskie zajmowało w latach 2003-2005 czwartą lokatę pod względem wartości PKB na 1 mieszkańca, po województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim. W odniesieniu do średniej dla całej Polski wartości te przedstawiono w tab. 2. Pozostałe dwanaście jednostek terytorialnych nie osiągnęło poziomu średniej dla kraju.

W tab. 3 porównano pozycje poszczególnych podregionów (NTS 3) województw: dolnośląskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, pomorskiego, śląskiego i wielkopolskiego w odniesieniu do średniego poziomu dla każdego z wo-

Tabela 1. Poziom rozwój województw w 2004 r. (wybrane cechy)

Cecha	Niski	Średni	Wysoki
Gęstość zaludnienia	(1) warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, (2) lubuskie, zachodniopomorskie	(3) pomorskie, kujawsko-pomorskie, mazowieckie, wielkopolskie, łódzkie, dolnośląskie, opolskie, świętokrzyskie, podkarpackie	(4) śląskie, małopolskie
Ludność miejska	(1) lubelskie, podkarpackie, małopolskie, świętokrzyskie, (2) opolskie	(3) dolnośląskie, lubuskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie, podlaskie	(4) mazowieckie, łódzkie, śląskie, (5) pomorskie, zachodniopomorskie
PKB	(1) opolskie, (2) podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie, podlaskie, warmińsko-mazurskie	(3) małopolskie, (4) lubuskie, zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie	(5) wielkopolskie, dolnośląskie, (6) mazowieckie, (7) śląskie
Środki trwałe	(1) małopolskie, świętokrzyskie, podkarpackie, lubelskie, (2) kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie	(3) podlaskie, (4) śląskie, opolskie, dolnośląskie, łódzkie, wielkopolskie, lubuskie, zachodniopomorskie, pomorskie	(5) mazowieckie
Sprzedaż produkcji przemysłu	(1) zachodniopomorskie, (2) warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie	(3) małopolskie, (4) opolskie, dolnośląskie, lubuskie, łódzkie, kujawsko-pomorskie, pomorskie	(5) mazowieckie, (6) wielkopolskie, (7) śląskie
Sprzedaż handlu	(1) kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie, (2) opolskie, (3) podkarpackie, lubelskie	(4) podlaskie, (5) śląskie, świętokrzyskie, łódzkie, (6) pomorskie, zachodniopomorskie, lubuskie, dolnośląskie	(7) mazowieckie, (8) wielkopolskie, (9) małopolskie
Pracujący	(1) lubuskie, zachodniopomorskie, (2) kujawsko-pomorskie, (3) opolskie	(4) dolnośląskie, (5) pomorskie, kujawsko-pomorskie, (6) podlaskie, (7) śląskie, małopolskie, podkarpackie	(8) wielkopolskie, łódzkie, świętokrzyskie, mazowieckie, lubelskie
Place	(1) lubuskie, (2) pomorskie, warmińsko-mazurskie, łódzkie, świętokrzyskie, podkarpackie, lubelskie	(3) podlaskie, (4) małopolskie, (5) opolskie, dolnośląskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie, pomorskie	(6) mazowieckie, (7) śląskie
Gęstość dróg	(1) lubuskie, zachodniopomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, podlaskie	(2) dolnośląskie, opolskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie, mazowieckie, lubelskie, podkarpackie	(3) śląskie, małopolskie, świętokrzyskie

Źródło: [Parysek 2007, s. 394-395].

Tabela 2. Poziom PKB *per capita* w latach 2003-2005 według województw (Polska = 100)

Województwo	PKB <i>per capita</i>		
	2003	2004	2005
Mazowieckie	155,5	152,3	158,4
Śląskie	108,8	112,3	107,9
Wielkopolskie	104,7	107,4	106,9
Dolnośląskie	102,4	101,8	103,3
Pomorskie	98,3	97,5	98,2
Zachodniopomorskie	94,7	92,7	92,8
Łódzkie	92,3	91,9	91,8
Kujawsko-pomorskie	89,6	89,3	87,2
Lubuskie	86,5	89,3	90,2
Małopolskie	85,8	85,3	85,3
Opolskie	79,4	85,8	82,8
Warmińsko-mazurskie	78,9	77,6	76,5
Świętokrzyskie	78,1	77,2	74,8
Podlaskie	75,9	74,6	74,0
Podkarpackie	70,8	69,7	69,0
Lubelskie	70,6	69,3	68,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Rocznik Statystyczny... 2005, 2006, 2007].

jewództw. Dzięki temu stała się możliwa analiza zróżnicowania wewnątrzregionalnego na poziomie podregionów oraz określenie siły przewagi stolicy województwa nad resztą regionu.

Największą przewagę nad swymi regionami miały miasta: Poznań (193,4), Warszawa (188,6) i Kraków (182,7). Dla Wrocławia wskaźnik wyniósł 135,2. Ponadto w województwie dolnośląskim istniał podregion charakteryzujący się wyższą wartością wskaźnika od stolicy (139,1) – był to podregion legnicki. Sytuacja taka nie wystąpiła w żadnym innym z analizowanych województw. We wszystkich pozostałych wartości dla podregionów innych niż stolica była mniejsza niż 100 (dla województwa śląskiego przyjęto podregion centralny). Poziom PKB *per capita* w podregionie le-

gnickim był determinowany przede wszystkim lokalizacją i aktywnością gospodarczą przedsiębiorstwa KGHM SA oraz jego kooperantów.

Tabela 3. Poziom PKB per capita w wybranych województwach według podregionów w 2005 r. (województwo = 100)

Województwo	Podregion	PKB <i>per capita</i>
Dolnośląskie	jeleniogórsko-walbrzyski	76,4
	legnicki	139,1
	wrocławski	75,5
	Wrocław	135,2
Łódzkie	łódzki	83,8
	piotrkowski-skierniewicki	91,5
	Łódź	129,3
Małopolskie	krakowsko-tarnowski	80,3
	nowosądecki	68,9
	Kraków	182,7
Mazowieckie	ciechanowsko-płocki	68,0
	ostrołęcko-siedlecki	45,8
	warszawski	62,6
	radomski	46,6
	Warszawa	188,6
Pomorskie	śląski	77,9
	gdański	72,7
	Gdańsk-Gdynia-Sopot	149,1
Śląskie	częstochoowski	82,2
	bielsko-bialski	91,8
	centralny śląski	107,6
	rybnicko-jastrzębski	89,2
Wielkopolskie	piłski	78,0
	poznański	88,4
	kaliski	74,9
	koniński	75,3
	Poznań	193,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Rocznik Statystyczny... 2007, s. 186-189].

Jednym z potencjalnych źródeł dyfuzji innowacji, a tym samym wzrostu konkurencyjności jednostki terytorialnej i przyspieszenia jej rozwoju społeczno-gospodarczego, mogą być przedsięwzięcia bezpośrednich inwestorów zagranicznych, zwłaszcza gdy reprezentują oni kraj o relatywnie wyższym poziomie rozwoju od gospodarki goszczącej. Szczególnie istotna w tym zakresie jest lokalizacja centrów badawczo-rozwojowych, w których powstają nowe rozwiązania. Według danych PAliIZ (stan z 2008 r.) na terytorium Polski zlokalizowanych jest (lub planuje się budowę) blisko pięćdziesiąt tego typu struktur [*Polska – centrum...* 2008]. Najwięcej, bo aż 10 centrów badawczo-rozwojowych z udziałem kapitału zagranicznego mieści się w Krakowie, 8 przypada na Wrocław, 6 – na Warszawę. W pozostałych miastach znajdują się lub są planowane nie więcej niż 3 centra. Według regionów najwięcej centrów jest zlokalizowanych w województwach: małopolskim (tylko i wyłącznie w samej stolicy – Krakowie) i mazowieckim (w 5 różnych miastach warszawskiego obszaru metropolitalnego, z Warszawą włącznie). Stosunkowo dużym rozproszeniem tego typu działalności charakteryzowało się województwo śląskie (7 obiektów w 4 różnych miastach; nie tylko w obrębie Aglomeracji Górnośląskiej).

Do wzrostu innowacyjności polskich regionów mogą się przyczynić programy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Innowacyjne projekty mają być realizowane przede wszystkim w ramach Programu Operacyjnego „Innowacyjna gospodarka” oraz regionalnych programów operacyjnych. Poniżej przedstawiono wybrane przedsięwzięcia planowane w województwie dolnośląskim i ich potencjalny wpływ na wzrost innowacyjności na tle pozostałych województw wiodących w Polsce pod względem konkurencyjności i rozwoju społeczno-gospodarczego.

3. Innowacyjność regionów a wsparcie Unii Europejskiej

Wzmocnieniu potencjału endogenicznego o charakterze innowacyjnym mają służyć środki pozyskiwane z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Wymuszają one innowacyjność poprzez dostosowanie celów horyzontalnych polityki spójności oraz celów poszczególnych programów operacyjnych tak, aby realizowane projekty przyczyniały się do wdrażania założeń odnowionej strategii lizbońskiej. W latach 2004-2006 Polska i jej poszczególne regiony, korzystając ze współfinansowania Unii Europejskiej, w mniejszym stopniu koncentrowały się na innowacyjności. W latach 2007-2013, po wyborze przez Polskę „wariantu lizbońskiego”, innowacyjność stała się kluczowym elementem wielu projektów, jak również jednym z głównych czynników decydujących o wyborze konkretnych przedsięwzięć do współfinansowania.

Lokalizacja planowanych przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym, zapisanych na liście projektów kluczowych Programu Operacyjnego „Innowacyjna gospodarka” (również w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia) wykazuje znaczną koncentrację w regionach o najwyższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. Są to województwa poddane bliższej analizie: dolnośląskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, pomorskie, śląskie i wielkopolskie (por. tab. 4).

Tabela 4. Wybrane projekty kluczowe w ramach programów sektorowych według województw (w mln euro)

Lp.	Województwo	Projekt	Wartość/ program
1	2	3	4
1	Dolnośląskie	Dolnośląskie Centrum Materiałów i Biomateriałów, Wrocławskie Centrum Badań (EIT+), Politechnika Wrocławska/Uniwersytet Wrocławski	120 POIG (NSRO)
		WROVASC – Zintegrowane Centrum Medycyny Sercowo-Naczyniowej we Wrocławiu, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu	16 POIG
		Wykorzystanie nanotechnologii w nowoczesnych materiałach, Wrocławskie Centrum Badań (EIT+), Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski	20,1 POIG
		Biotechnologie i zaawansowane technologie medyczne, Wrocławskie Centrum Badań (EIT+), Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski	17,6 POIG
		Od Wrocławskiego Parku Technologicznego do Technopolis, Wrocław	27,5 POIG
2	Łódzkie	Innowacyjne środki i efektywne metody poprawy bezpieczeństwa i trwałości obiektów budowlanych i infrastruktury transportowej, Politechnika Łódzka, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii	16,3 POIG
		Rola transporterów oporności wielolekowej w farmakokinetyce i toksykologii – testy <i>in vitro</i> , Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska	15,1 POIG
		Biodegradowalne wyroby włókniste, Politechnika Łódzka, koordynator – Polska Platforma Technologiczna Przemysłu Tekstylnego	9,9 POIG
		Barierowe materiały nowej generacji chroniące człowieka przed szkodliwym działaniem środowiska, Instytut Włókiennictwa	4,3 POIG
3	Małopolskie	Nowe rozwiązania materiałowe i konstrukcyjne w liniach napowietrznych zapobiegające kryzysom energetycznym typu „blackout”, AGH, Wydział Metali Nieżelaznych	16,3 POIG
		Nowe technologie informacyjne dla elektronicznej gospodarki i społeczeństwa informacyjnego oparte na paradygmacie SOA, AGH, Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki	10,1 POIG
		Małopolskie Centrum Biotechnologii (etap I: Instytut Nutrigenomiki), Akademickie Centrum Naukowo-Technologiczne AKCENT, Małopolska	25 POIG
		Rozwój Krakowskiego Parku Technologicznego w kierunku utworzenia klastra technologii informacyjnych, Krakowski Park Technologiczny	35 POIG
4	Mazowieckie	Centrum Zaawansowanych Materiałów i Technologii, Politechnika Warszawska	100 POIG (NSRO)
		Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii, Akademia Medyczna	100 POIG (NSRO)
		Faza I: Budowa Centrum Mikro- i Nanotechnologii w Warszawskim Parku Technologicznym	53,1 POIG (NSRO)
		3CLA – biotechnologiczny kierowany lek antynowotworowy, Adamed Spółka z o.o.	19,42 POIG
		Centrum biotechnologii produktów leczniczych, Instytut Biotechnologii i Antybiotyków	35,3 POIG

1	2	3	4
		Rozwój i komercjalizacja nowej generacji urządzeń diagnostyki molekularnej opartych na nowych polskich przyrządy półprzewodnikowe, Instytut Fizyki PAN	20,4 POIG
		Nowe materiały metaliczne o strukturze nanometrycznej do zastosowań w innowacyjnych gałęziach gospodarki, Politechnika Warszawska	10,1 POIG
5	Pomorskie	Modelowe kompleksy agroenergetyczne jako przykład kogeneracji rozproszonej opartej na lokalnych i odnawialnych źródłach energii, Instytut Maszyn Przepływowych PAN im. R. Szevelskiego	10,9 POIG
		Opracowanie typoszeregu komputerowych interfejsów multimodalnych oraz ich wdrożenie w zastosowaniach edukacyjnych, medycznych, w obronności i w przemyśle, Politechnika Gdańska, Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki	2,0 POIG
		Pomorski Park Naukowo-Technologiczny, rozbudowa etap III, Gdyńskie Centrum Innowacji	20 POIG
6	Śląskie	Inteligentna koksownia spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla	16,6 POIG
		Nowe technologie łukowego, laserowego i tarcowego łączenia metali, Instytut Spawalnictwa	17,1 POIG
		Centrum Edukacji i Badań Energo-Chemicznego Wykorzystania Węgla, Główny Instytut Górnictwa Śląska BIO-FARMA	45 POIG
		Nowe technologie oraz nowe konstrukcje maszyn i urządzeń do wzbogacania i metalurgicznego przerobu surowców mineralnych, Instytut Metali Nieżelaznych	6,0 POIG
		Materiały opakowaniowe nowej generacji z tworzywa polimerowego ulegającego recyklingowi organicznemu, Śląskie Centrum Chemii Polimerów PAN	5,4 POIG
7	Wielkopolskie	Centrum Zaawansowanych Technologii w Poznaniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza	70 POIG (NSRO)
		Budowa Zespołu Inkubatorów Wysokich Technologii – „Materiały i biomateriały” oraz „Technologie informacyjne i komunikacyjne” na terenie Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego Fundacji UAM, Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza	15,25 POIG

POIG – Program Operacyjny „Innowacyjna gospodarka”.

NSRO – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych, w tym dużych...].

Wszystkie polskie regiony w swych regionalnych programach operacyjnych na lata 2007-2013 położyły duży nacisk na wspieranie innowacyjności gospodarek. Wśród przedsięwzięć znajdujących się w indykatorywnych wykazach indywidualnych projektów kluczowych wiele ma charakter innowacji lub ma na celu wsparcie innowacyjności. Poniżej, w tab. 5, przedstawiono niektóre projekty planowane do realizacji w okresie programowania 2007-2013 w ramach programów regionalnych. Podobnie jak w tab. 4, dotyczą one wybranych województw.

Tabela 5. Wybrane projekty o charakterze innowacyjnym wymienione w indykatywnych wykazach indywidualnych projektów kluczowych dla regionalnych programów operacyjnych według województw

Lp.	Województwo	Projekt	Wartość	Instytucja odpowiedzialna
1	2	3	4	5
1	Dolnośląskie	Likwidacja obszarów wykluczenia informacyjnego i budowa dolnośląskiej sieci szkieletowej	47,44 mln EUR	Samorząd Województwa Dolnośląskiego
		Dolnośląska e-szkoła	5,35 mln EUR	Samorząd Województwa Dolnośląskiego
		Regionalna platforma informacyjna dla mieszkańców i samorządów Dolnego Śląska – e-Dolny Śląsk	18,9 mln EUR	Samorząd Województwa Dolnośląskiego
2	Łódzkie	Budowa Inkubatora Naukowo-Technologicznego w Łódzkim Regionalnym Parku Naukowo-Technologicznym	65 mln PLN	Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny
		Sieć Certyfikowanych Laboratoriów CZT BioTechMed	24 mln PLN	Politechnika Łódzka
		Termy Uniejów – ponadregionalny markowy produkt turystyki uzdrowiskowej	120 mln PLN	Gmina Uniejów
3	Małopolskie	Małopolska Sieć Szerokopasmowa	40,11 mln EUR	Województwo Małopolskie
		Modernizacja ACK CYFRONET AGH etap I	3,5 mln EUR	AGH im. Stanisława Staszica w Krakowie
		Budowa Centrum Komputerowego (Informatyki) AGH	17,67 mln EUR	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
4	Mazowieckie	Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny	238 mln PLN	Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny Spółka Akcyjna
		Przyspieszenie wzrostu konkurencyjności województwa mazowieckiego poprzez stworzenie zintegrowanych baz wiedzy o Mazowszu	180 mln PLN	Biuro Geodety Województwa Mazowieckiego
		Rozwój elektronicznej administracji wspomagającej niwelowanie dwudzielności potencjału województwa	60 mln PLN	Biuro Geodety Województwa Mazowieckiego
5	Pomorskie	Fundusz Komerjalizacji Rozwiązań Innowacyjnych	20 mln PLN	Samorząd Województwa Pomorskiego
		Centrum Zaawansowanych Technologii „Pomorze”	80 mln PLN	Politechnika Gdańska
		Budowa infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej „Pomorska Sieć Szerokopasmowa”	120 mln PLN	Samorząd Województwa Pomorskiego

1	2	3	4	5
6	Śląskie	Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka	18,08 mln EUR	Uniwersytet Śląski
		Szybka Kolej Regionalna Tychy-Dąbrowa Górnicza, etap I	11,76 mln EUR	Miasto Tychy
		Wydział Nauk Społecznych, rozbudowa bazy naukowo-dydaktycznej w perspektywie powołania Uniwersytetu Częstochowskiego	11,76 mln EUR	Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
7	Wielkopolskie	Budowa auli wielofunkcyjnej z zespołem sal wykładowych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. J.A. Komeńskiego w Lesznie	6,72 mln EUR	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. J.A. Komeńskiego w Lesznie
		Modernizacja linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń na terenie woj. wielkopolskiego, mającej duże znaczenie w obsłudze połączeń małych miejscowości z aglomeracją poznańską	31,72 mln EUR	PKP Polskie Linie Kolejowe SA Oddział Regionalny w Poznaniu
		Adaptacja obiektów powojсковych na potrzeby dydaktyczno-laboratoryjne i rekreacyjno-sportowe PWSZ w Kaliszu	5,31 mln EUR	PWSZ im. Prezydenta S. Wojciechowskiego w Kaliszu

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Indykatoryne wykazy indywidualnych... – wybrane województwa, województwo wielkopolskie – I część IWIPK].

Na terenie województwa dolnośląskiego, przede wszystkim Wrocławia, planowana jest realizacja wielu kluczowych projektów w ramach Programu Operacyjnego „Innowacyjna gospodarka” o zasięgu krajowym oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego. Na podkreślenie zasługuje liczba projektów, przewidywana ich wartość oraz ich charakter. Porównując planowane przedsięwzięcia z planami pozostałych województw, należy stwierdzić, że na Dolnym Śląsku skoncentrowano się przede wszystkim na przemyśle medycznym oraz tworzeniu i rozwoju połączeń sieciowych, natomiast w większości analizowanych regionów obserwuje się większą dywersyfikację. Na przykład województwo łódzkie planuje przedsięwzięcia z zakresu m.in. budownictwa, farmacji, włókiennictwa oraz turystyki uzdrowiskowej, a województwo małopolskie – energetyki, gospodarki informacyjnej i biotechnologii. Z drugiej strony należy zwrócić uwagę, że wartość projektów kluczowych stanowi niewielki odsetek środków planowanych do wykorzystania w latach 2007-2013; dla programu regionalnego dla Dolnego Śląska jest to ok. 4,5% przewidywanego finansowania ze środków wspólnotowych i krajowych łącznie.

Dlatego ciężar podejmowanych działań, współfinansowanych w ramach projektów ze środków Unii Europejskiej, może być przeniesiony gdzie indziej. Zgodnie ze specyfiką czynników rozwoju województwa dolnośląskiego obserwowaną w latach wcześniejszych można wskazać pewne dziedziny, w których region posiada doświadczenie i, co za tym idzie, powinien umacniać swą przewagę poprzez przedsięwzięcia o charakterze innowacyjnym. Są to przede wszystkim: przemysł elektro-

niczny i motoryzacyjny, usługi finansowe, w tym z zakresu obsługi firm, usługi turystyczne. Dziedziny takie należałoby również wyznaczyć w sposób jednoznaczny, a następnie wspierać w odniesieniu do innych analizowanych regionów.

Literatura

- Indykatywne wykazy indywidualnych projektów kluczowych dla regionalnych programów operacyjnych – wybrane województwa.
- Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych, w tym dużych, w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (Program Operacyjny „Innowacyjna gospodarka”, 2007-2013), <http://mrr.gov.pl>.
- Parysek J.J., *Zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w ujęciu regionalnym*, [w:] *Geografia społeczno-gospodarcza Polski*, red. H. Rogacki, PWN, Warszawa 2007, s. 394-395.
- Pietrasiński Z., *Ogólne i psychologiczne zagadnienia innowacji*, PWN, Warszawa 1971, s. 9.
- Polska – centrum B+R*, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., 2008, <http://www.paiz.gov.pl>.
- Rocznik Statystyczny Województw, GUS, Warszawa, wydania z lat 2005-2007.
- Schumpeter J.A., *Teoria rozwoju gospodarczego*, PWN, Warszawa 1960, s. 104.

INNOVATIVENESS OF CHOSEN POLISH REGIONS IN NEW FINANCIAL PERSPECTIVE OF THE EUROPEAN UNION

Summary

The aim of this paper is to discuss and to evaluate supporting of regional and local subjects' innovativeness in chosen Polish regions (with special attention to the Lower Silesia region) from the European Union structural funds. As the counterparts regions of Lodz, Cracow, Warsaw, Gdansk, Katowice and Poznan were selected. It is important while evaluating regional innovative abilities to include not only profitable enterprises but also many other regional and local actors, e.g. authorities, non-profit organizations etc.